

Nr 47.

Ankom till riksdagens kansli den 9 april 1920 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående grunder för bestämmelser i fråga om användande av sax för fångande av djur jämte tre i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 14 februari 1920 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 110, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, förklarat sig vilja inhämta riksdagens yttrande över i statsrådsprotokollet intagna grunder för bestämmelser i fråga om användande av sax för fångande av djur.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till statsrådsprotokollet.

Motioner.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft tre inom andra kammaren väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) nr 330 av herr *Alvin*, som hemställt, att riksdagen måtte besluta bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 110 med sådan ändring, att fångande av räv medelst sax må vara tillåtet inom hela Norrland, Kopparbergs och Värmlands län;

2) nr 339 av herr *Ericson* i Funäsdalen, som föreslagit, att riksdagen uttalar sig för sådan ändring i Kungl. Maj:ts förslag, att länsstyrelsernas tillstånd icke erfordras för rätt att fånga djur med sax, samt att även hermelin och vessla upptagas bland de för saxfångst tillåtna djur;

3) nr 341 av herrar *Edberg* och *Viklund* i Oviken, som föreslagit, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 110 måtte uttala sig för:

a) att särskilda bestämmelser böra utfärdas beträffande rävsaxskalmarnas höjd och tjocklek;

b) att bestämmelsen om länsstyrelsens tillstånd för utövande av djurfångst med sax måtte utgå; samt

c) att förbudet mot fångande av lekatt (vessla) i trampsax måtte upphävas.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för dessa framställningar, tillåter sig utskottet att hänvisa till motionerna.

Utskottet.

Enligt föreskrift i jaktstadgan den 8 november 1912 får sax användas endast för fångande av sådana fåglar, som upptagits bland de i 13 § i lagen om rätt till jakt omnämnda skadliga djur, d. v. s. örn, falk, berguv, duv- och sparvhök, korp och kråka. Det är sålunda för närvarande förbjudet att med sax fånga övriga i sistnämnda lagrum såsom skadliga upptagna djur, eller varg, lo, järv, räv, utter, grävling, iller, mård, hermelin, vessla, sälhund och vildkanin. För fångst av sälhund får emellertid enligt kungörelsen den 9 maj 1919 tillsvidare och till och med den 31 maj 1920 inom Gävleborgs, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län sax, som är gillrad under vattenytan, användas. Kungl. Maj:t har dessutom för visst fall medgivit användandet av sax för fångst av utter vid dammar för fiskodling.

Grunderna för de nu av Kungl. Maj:t ifrågasatta ändrade bestämmelserna angående användandet av sax för fångande av djur hava i statsrådsprotokollet sammanfattats sålunda:

»Sax må ej användas för fångande av andra djur än dels varg, järv och sälhund samt vid vatten, där fiskodling bedrives, utter, dels räv inom Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dels ock sådana fåglar, som omförmälas i 13 § i lagen om rätt till jakt, vid hönsgård, fasaneri, hargård eller dylik anläggning eller eljest under tiden från och med den 1 november till och med februari månads utgång. Djurfångst med sax må icke företagas av annan än den, som erhållit särskilt tillstånd av vederbörande länsstyrelse.

Sax med tandade skalmar må ej brukas för fångande av räv. Vid sälfångst med sax skall denna vara gillrad under vattenytan. Till fångst av fåglar må ej brukas trampsax utan allenast sax med bulvan.

Gillrad sax skall vittjas minst en gång varje dygn.»

Kungl. Maj:ts förslag grundar sig huvudsakligen på den i stats-Bihang till riksdagens protokoll 1920. 10 saml. 19 häft. (Nr 42—47). 3

rådsprotokollet närmare omförmälda utredning, som verkställdes av särskilda, inom jordbruksdepartementet tillkallade sakkunniga.

De i ämnet väckta motionerna avse *dels* utsträckning av rätten till fångst med sax, i det att förslag sålunda framställdes därom, att räv på angivna sätt skulle få fångas inom hela Norrland, Kopparbergs och Värmlands län, samt att hermelin och vessla måtte upptagas bland de för saxfångst tillåtna djuren, *dels ock* att särskilda bestämmelser borde utfärdas beträffande rävsaxskalmarnas höjd och tjocklek, *dels slutligen* att den ifrågasatta föreskriften om länsstyrelsens tillstånd för utövande av djurfångst med sax måtte utgå.

Såsom i statsrådsprotokollet erinras, höra bestämmelser uti omförmälda ämnen till Kungl. Maj:ts ekonomiska lagstiftning. Emellertid har Kungl. Maj:t ansett tillfälle böra beredas riksdagen att yttra sig, innan ändring i gällande bestämmelser om saxfångsten sker.

Av den i ärendet förebragta utredningen synes utskottet framgå, att sax försedd med tandade skalmar bör såsom fångstmedel få tillgripas i kampen mot varg och järv, att det för sälens efterhållande är önskvärt att äga tillgång till sax, vilken, då den är gillrad under vattenytan, icke torde behöva befaras medföra djurplågeri, att vid vatten, där fiskodling bedrives, sax, och jämväl dylik med tandade skalmar, bör tillåtas för fångst av utter, särskilt som något djurplågeri knappast torde vara därmed förenat, samt att sax för fångst av rovfåglar fortfarande torde böra vara tillåten i den av departementschefen föreslagna omfattningen.

Vad beträffar användandet av sax för fångst av räv, synes utskottet barande skäl tala för att i detta hänseende genomföra samma föreskrifter för hela landet. Emellertid har utskottet icke kunnat undgå att finna, att de hittills för denna fångst använda saxarna icke varit av den beskaffenhet, att djurplågeri genom deras konstruktion i möjligaste mån uteslutits. Det har därför synts utskottet, att, innan medgivande till rävfångst med sax lämnas, utredning bör verkställas för åstadkommande av en rävsaxtyp, varigenom djurplågeri i största möjliga mån undviks. Lyckligast vore, om en sådan saxtyp kunde utfinnas, vars verkan på det fångade djuret vore ögonblickligen dödande.

Det motionsvis framförda förslaget om rätt till saxfångst av hermelin och vessla har utskottet på de av de sakkunniga anförda skälen icke kunnat biträda.

Med hänsyn till angelägenheten av erforderlig kontroll över djur-

fångster med sax synes jämväl enligt utskottets mening föreskrift om särskilt tillstånd därtill av vederbörande länsstyrelse böra stadgas. Emellertid vill utskottet framhålla önskvärdheten av, att formerna för dylikt tillstånds utverkande göras så enkla som möjligt.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

1) att riksdagen i anledning av förevarande proposition må förklara, att, med ovan angivna undantag, från riksdagens sida icke något är att erinra mot de i statsrådsprotokollet intagna grunderna för bestämmelser i fråga om användande av sax för fångande av djur;

2) att de i ämnet väckta motionerna må, i den mån de icke kunna anses besvarade genom vad utskottet här ovan under punkt 1 hemställt, ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 9 april 1920.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: Hrr greve Hamilton, Ericsson Aaby, Norin, Hellström, Elisson, greve Wachtmeister, Lindskog, Öberg, Johansson i Uppmälby, Lundström och Sävström, Dalberg, Andersson Karl Andreas, Flognfält, Ericson i Funäsdalen och Ericson i Obergå.

Reservation

av herr *Ericson* i Funäsdalen.
